

POSTANOWIENIE

31 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 31 grudnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku A.B. i K.B.
z udziałem M.R., P.D., M.D., B.D. i syndyka masy upadłości P.D.
o zasiedzenie,
na skutek skargi kasacyjnej A.B. i K.B.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi
z 10 października 2023 r., III Ca 183/22,

1) odrzuca skargę kasacyjną;

2) zasądza na rzecz M.D. od A.B. i K.B. po 675 zł zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 10 października 2023 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z 15 października 2021 r. w ten sposób, że oddalił wniosek o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości (pkt I) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt II).

Wnioskodawcy wnieśli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego, zaskarżając je w części obejmującej pkt I postanowienia.

Jednocześnie wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Wnioskodawcy złożyli skargę kasacyjną 18 stycznia 2024 r. Wobec tego, że pełnomocnik wnioskodawców legitymował się umocowaniem do reprezentowania ich „we wszystkich instancjach”, co wyłącza postępowanie kasacyjne, Sąd Okręgowy wezwał pełnomocnika do złożenia pełnomocnictwa do wniesienia skargi kasacyjnej i do działania w imieniu wnioskodawców przed Sądem Najwyższym. W odpowiedzi pełnomocnik wnioskodawców przedłożył pełnomocnictwo takiej treści, datowane jednak na 10 kwietnia 2024 r., a także oświadczenie wnioskodawców, że zatwierdzają wszystkie czynności dokonane przez pełnomocnika dotychczas w sprawie.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik M.D. wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od wnioskodawców na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z przedstawionej sekwencji zdarzeń wynika, że ani w dniu, na który była datowana skarga kasacyjna (18 stycznia 2024 r.), ani w dniu, w którym upływał termin do jej wniesienia (24 stycznia 2024 r.) pełnomocnik wnioskodawców nie był umocowany do wniesienia skargi kasacyjnej, a odpowiednie pełnomocnictwo zostało udzielone dopiero 10 kwietnia 2024 r. W rezultacie skarga kasacyjna musi podlegać odrzuceniu jako sporządzona przez osobę nieuprawnioną (zob. postanowienia SN: z 27 listopada 2009 r., II CSK 399/09; z 16 kwietnia 2014 r., II CSK 587/13; z 28 sierpnia 2019 r., III CSK 61/19, i z 30 października 2019 r., V CSK 316/18).

Pełnomocnik powinien być umocowany do wniesienia skargi kasacyjnej w chwili jej wnoszenia, a nie w dacie późniejszej. Przyjęcie, że umocowanie pełnomocnika udzielone później niż wniesienie skargi kasacyjnej uprawniało go do jej złożenia, wymagałoby wyinterpretowania z niego potwierdzenia przez mocodawcę czynności, której dokonał nieumocowany do tego pełnomocnik. Tego rodzaju potwierdzenie jest zaś niedopuszczalne w przypadku czynności

procesowych, dla których przewidziano przymus adwokacko-radcowski (podobnie SN w postanowieniu z 28 grudnia 2022 r., I CSK 6187/22). W ich przypadku brak formalny pisma procesowego w postaci nienależytego umocowania pełnomocnika nie może być usunięty na skutek potwierdzenia przez stronę dokonanych przez pełnomocnika czynności (zob. uchwałę siedmiu sędziów SN z 23 stycznia 2009 r., III CZP 118/08, OSNC 2009, nr 6, poz. 76). Oceny Sądu Najwyższego nie mogło zatem zmienić zawarte w odpowiedzi na wezwanie Sądu Okręgowego do przedstawienia odpowiedniego pełnomocnictwa oświadczenie wnioskodawców, że zatwierdzają wszystkie dokonane dotychczas w sprawie czynności pełnomocnika.

Za mniej rygorystycznym potraktowaniem skargi kasacyjnej nie przemawia także sposób sformułowania zakresu zaskarżenia orzeczenia Sądu II instancji oraz wniosku o jego uchylenie z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia (art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c.). W świetle zdecydowanie dominującego poglądu wskazany w skardze zakres zaskarżenia oraz wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę zaskarżonego orzeczenia muszą być bowiem ze sobą ściśle skorelowane, a brak tej korelacji skutkuje odrzuceniem skargi bez wzywania do uzupełnienia braków (zob. m.in. postanowienia SN: z 12 października 2007 r., V CSK 309/07, OSNC-ZD 2008, nr C, poz. 81; z 23 sierpnia 2012 r., III CSK 161/12; z 14 sierpnia 2020 r., I CSK 107/20; z 21 kwietnia 2021 r., IV CSK 58/21; z 25 kwietnia 2022 r., I CSK 1238/22, i z 21 kwietnia 2022 r., I CSK 793/22, a także dalsze przywołane w nich orzecznictwo).

Wskazuje się, że dotyczy to także sytuacji, jak ta zaistniała w niniejszej sprawie, gdy orzeczenie zostało zaskarżone w części, a wnioskodawcy zażądali jego uchylenia, bez określenia zakresu uchylenia. Przyjmuje się w tym wypadku, że wniosek o uchylenie orzeczenia, w którym nie wskazano wyraźnie zakresu, odnosi się do całości orzeczenia. Ogólne reguły języka nakazują bowiem wnioskować, że odniesienie się do jakiegoś przedmiotu oznacza całość tego przedmiotu, jeżeli wyraźnie nie wskazano inaczej (zob. szerzej postanowienie SN z 16 maja 2025 r., II CSKP 826/23).

Kwestia ta nie jest jednak jednoznaczna, gdyż wobec zidentyfikowania w orzecznictwie dodatkowego, niewynikającego z ustawy, wymagania formalnego

w postaci korelacji między zakresem zaskarżenia i zakresem wniosku kasacyjnego kwestia ta stała się przedmiotem zagadnienia prawnego przekazanego do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższego (III CZP 29/25). Oczekiwanie na rozstrzygnięcie tego zagadnienia nie ma znaczenia dla sprawy wobec wskazanego powyżej braku umocowania pełnomocnika.

Z tych przyczyn skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. oraz art. 98 § 1, 1¹, 3 i 4 i 105 § 1 zd. 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., § 10 ust. 4 pkt 2, § 5 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 6 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Marcin Krajewski

(E.M.)

[r.g.]